

SEL VE HEYELANLAR BATI KARADENİZ'DE CAN ALMAYA DEVAM EDİYOR!

10-11.08.2021 tarihleri arasında Sinop, Kastamonu, Samsun ve Bartın'da sağanak yağış sonucu meydana gelen taşkınlar ve heyelan sonucunda 13.08.2021 tarihi itibariyle 27 vatandaşımızın yaşamını yitirdiği, kayıp diye bildirilen vatandaşlarımızın arama çalışmalarının devam ettiği, çok sayıda kişinin yaralandığı, yüzlerce konut ve iş yerinin yıkılarak ağır hasar gördüğü bir afet meydana gelmiştir.

1 0-11.08.2021 tarihleri arasında Sinop, Kastamonu, Samsun ve Bartın'da sağanak yağış sonucu meydana gelen taşkınlar ve heyelan sonucunda 13.08.2021 tarihi itibariyle 27 vatandaşımızın yaşamını yitirdiği, kayıp diye bildirilen vatandaşlarımızın arama çalışmalarının devam ettiği, çok sayıda kişinin yaralandığı, yüzlerce konut ve iş yerinin yıkılarak ağır hasar

gördüğü bir afet meydana gelmiştir. Öncelikle yaşamını yitiren vatandaşlarımız için başsağlığı diliyor, yaralı ve evleri hasar gören vatandaşlarımıza ise geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyoruz.

Son günlerde başta Antalya, Muğla, Aydın olmak üzere ülkenin birçok noktasında yaşanan orman yangınları, başta Karadeniz bölgemiz olmak üzere birçok kentimizde görülen sel baskı-

nı ve heyelanlar sonucunda onlarca vatandaşımız yaşamını yitirmiş, çok sayıda vatandaşımız yaralanmış, binlerce yapı yanmış, yıkılmış veya ağır hasar görmüş, ülkemizin ciğerleri niteliğindeki yüzbinlerce hektarlık orman ve tarım alanı yanmış, konut ve araziler sel, taşkın veya heyelandan etkilenerek kullanılmaz hale gelmiştir. Yaşananlar bizlere bir kez daha göstermektedir ki ülkemiz; “depremler, sel, heyelan, çığ düşmesi, tsunami, gibi jeolojik ve hidrolojik afetlerden, yeraltı ve yerüstü yangın afetine, covid-19, Marmara denizinde yaşanan müsilaj gibi biyolojik afetlerden, kuraklık, fırtına, aşırı sıcaklık gibi meteorolojik afetlere” kadar yani “Doğa Kaynaklı Afetlere” karşı savunmasız durumdadır.

İktidarın uzun yıllardır beton lobisinin istemleri çerçevesinde arsa ve arazi rantı ve yağması üzerine şekillendirdiği imar, afet, planlama, yapı üretim ve denetim süreçlerinde uyguladığı politika ve yönetim süreçleri ülkemizde yaşanan her doğa olayının afete dönüşmesine neden olmaktadır. Bu durum 10-11 Ağustos

tarihleri arasında Batı Karadeniz’de etkili olan sağanak yağışın neden olduğu taşkınlar sonucunda başta Kastamonu- Bozkurt ilçesi olmak üzere Kastamonu, Sinop ve Bartın’da ağır can ve ekonomik kayıplara neden olmuştur.

Ağır hasar ve can kaybının özellikle Kastamonu’nun Bozkurt ilçesinde yaşanmasının temel nedenlerinden birisinin, Ezine Çay’ı üzerine geçmiş yıllarda plansız bir şekilde inşa edilen Nehir Tipi HES’lerden birinin sağanak yağış sonucu oluşan taşkından etkilenerek kapaklarının hasar görmesi ve taşkın sularının baraj gölünde bulunan suyla birleşerek hasar gören barajdan boşalması sonucunda “çarpan etkisiyle” akış aşağısında bulunan Bozkurt ilçesinde aşırı tahribata neden olmuştur.

Geçen yıl Giresun-Dereli’de benzer şekilde Nehir Tipi bir HES’in hasar görmesi ve Dereli ilçesinde ağır tahribata neden olması, bizlere ülkemizde yapılan “su yapılarının” planlama ve yapı üretim süreçlerinin sorunlu olduğunu düşündürmektedir. Bu durum odamız tarafın-

dan 190'a yakın baraj, gölet veya Nehir tipi HES gövde yapılarının aktif fay zonlarının sakınım bandı üzerinde yer aldığı tespitine göre DSİ Genel Müdürlüğüne bildirilmiştir.

Batı Karadeniz'de sağanak yağış sonucu oluşan sel baskını ve heyelanlar sonucunda meydana gelen ağır can ve ekonomik kayıplar nedeniyle TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak bir kez daha uyarıyoruz.

Ülkemiz son yıllarda yaşanan deprem, yangın, sel baskını, heyelan, musilaj, kuraklık gibi doğa kaynaklı afetlere karşı savunmasız durumdadır. Bu durum ülkemizde yıllardır iktidarların beton lobisinin etkisiyle uygulamaya geldiği bütünsel afet yönetim sisteminden uzak, insanı odağına almayan, arsa ve arazi rantı politikalarına bağlı olarak doğa kaynaklı afet tehlike ve riskleri açısından sorunlu dere yatakları, fay zonlarının üstü, heyelanlı alanları plansız bir şekilde imara ve talana açmasının bir sonucu olduğu görülmektedir.

Bunun önlenmesi amacıyla;

Ülkemizde uygulanana gelen afet ve afet yönetimi sisteminde önemli sorunların bulunduğu, bütünsel afet yönetim sisteminin uygulanmamasından kaynaklı olarak yaşanan her afette ülkenin ağır can ve ekonomik kayıpla karşı karşıya kaldığı görülmektedir. Bu durumun önlenmesi amacıyla tüm doğa kaynaklı afetleri içine alan bütünsel afet yönetim sistemini temel alan bir yaklaşımla kurumsal altyapı, kapasite ve mevzuat düzenlemeleri acilen gözden geçirilmeli, doğa kaynaklı afetlere karşı görev, yetki ve sorumlulukların açık bir şekilde belirtildiği yasal mevzuat düzenlemeleri gözden geçirilmeli ve mevcut sorunları çözecek şekilde yeniden düzenlenmelidir.

Planlama, imar, afet, yapı üretim ve denetim, çevre gibi temel mevzuat düzenlemeleri beton lobisinin talepleri yerine, toplumu doğa kaynaklı afetlere karşı koruyacak şekilde yeniden ele alınmalı, afetlerin toplumsal bir sorun olduğu gerçeğinden hareketle siyaset üstü ve katılımcı bir anlayışla yasal mevzuat düzenlemelerini TBMM ipe un sermeden acilen gerçekleştirilmelidir.

Büyükşehir belediyeleri başta olmak üzere yerel idarelerin kurumsal altyapıları gözden geçirilmeli, afet zararların azaltılması amacıyla

la hazırlık, müdahale ve olası afetlerden sonra yardım ve yeniden inşa süreçlerindeki etkinliklerini arttıracak şekilde düzenlemeler yapılmalıdır.

DSİ Genel Müdürlüğü tarafından çalışmalarına başlanılan ve bir kısmı da yayınlanan havza bazlı taşkın tehlike ve risk haritalarını hazırlama süreçleri hızlandırmalı, ilgili bakanlıklar ve yerel idarelerin ise DSİ Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan taşkın tehlike ve risk haritalarını baz alarak çevre düzeni ve imar planlarını revize etmeleri sağlanmalıdır. Bu amaçla Çevre ve Şehircilik Bakanlığı taşkın tehlike ve riski yüksek alanlara yapı ruhsatı verilmesi işlemini çevre düzeni ve imar planı revize çalışmaları tamamlana kadar engellemelidir.

Taşkın tehlikesi yüksek alanlar içinde kalan yerleşim alanları kentsel dönüşüm kapsamına alınarak, bu alanda yaşayan yurttaşlarımız güvenli alanlara taşınması sağlanmalıdır.

Türkiye Barolar Birliği veya afete uğrayan illerin Baroları, geçen yıl Giresun'un Dereli İlçesi, bu yıl Kastamonu'nun Bozkurt İlçesinde dere yatakları üzerine plansız olarak inşa edilen ve olası taşkınlarda "çarpan etkisi" yapan HES'lere karşı bölge insanının hakları koruyacak şekilde hukuki mücadele başlatmalıdır. Bu kapsamda; Bozkurt ilçesinde taşkın boyutunun büyümesine neden olan Nehir Tipi HES firması ile ilgili kurum ve kuruluşlara karşı tazminat davaları açması konusunda vatandaşlarımıza yardımcı olmalıdır.

Sonuç olarak, stratejik bir temelden yoksun olarak yürütülen her konuda olduğu gibi doğa kaynaklı afetlere karşı da ülkemizde bugün yürütülen politikalarla başarı sağlanabilmesi mümkün değildir. Bunun önlenmesi için tüm doğa kaynaklı afetleri kapsayan bütünsel afet yönetim sistemini temel alan bir yaklaşım geliştirilmelidir. Buna ilişkin çalışmalar acilen başlatılmalıdır. Aksi takdirde doğa kaynaklı afetler ülkemizde ağır tahribatlara neden olmaya devam edecektir. 13.08.2021

Basına ve kamuoyuna saygıyla duyurulur.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu